

Psychologie.

Vybrané kapitoly z praktické psychologie. PV 226.

doc. PhDr. Jiří Dan, CSc.

Cílem předmětu je poskytnout posluchačům základní informace z vybraných disciplín vědecké psychologie pro usnadnění orientace v životních situacích. Získají zkušenost s metodami psychodiagnostickými a psychokorektivními, případně prožitkovými. Po absolvování kurzu budou rozpoznají, kdy je vhodné a účelné obracet se na odborné psychology. Psychologie jim bude prezentována jako věda multiparadigmatická s kritickým přístupem ke svým poznatkům.

Osnova:

Psychologie jako humanitní empirická věda.

Metody racionálního poznání. Metody výzkumné. Metody sběru dat (diagnostické) a jejich zpracování, metody navozující změnu chování a prožívání. Výzkumná strategie kvantitativní, kvalitativní a smíšená. Kontrola kvality výzkumných zjištění. Rozdíl vědeckého poznání oproti jiným cestám poznávání Univerza.

Teorie, modely, předpoklady, zákony v psychologii. Psychologie hlubinná, nebehaviorální, kognitivní.

Hierarchický model determinant lidského chování a prožívání.

Model determinant akademického výkonu. Vztah mezi inteligencí zjišťovanou psychometrickými testy a školním výkonem.

Krátký exkurz do vývojové psychologie.

Vývoj kognitivních schopností (inteligence), vývoj emoční, sociální a morální.

Diferenciální psychologie.

2 základní přístupy v diagnostice jednotlivce, dyády, skupiny. Přístup celostní (klinický). Přístup psychometrický. Metody testové, jejich klasifikace. Ukázky. Kritéria kvality testů a jejich kontrola.

Postupy k navození a udržení duševní rovnováhy.

Koncepce Libora Míčka, Maxe Lüschera, Ferdinanda Knoblocha.

Pojem stres, vyhoření.

Poradenský přístup navazující na psychoanalytickou tradici. Paradigma tzv. individuální psychologie, analytické psychologie C.G.Junga. Tzv. racionální přístup, metody behaviorální a kognitivně-behaviorální, přístup experienciální.

Metody sebepoznání. Chyby při vnímání druhých osob.

Člověk v pracovní skupině.

Vnější a vnitřní motivy k pracovnímu výkonu. Vliv aktivity Slunce na psychofyziologické charakteristiky člověka.

Efektivní vedení malé pracovní skupiny. Problematika osobnosti v normě a patologii.

Možnosti ovlivnění a zacházení s jedinci vytvářejícími negativní atmosféru ve skupině.

Psychologie ve vzdělávání a výchově. Pozitivní výsledky, omyly a mýty. Aktuální problémy.

Využití psychologie v péči o zdraví člověka, v dopravě a justiční praxi.

Světový názor a psychologie.

Změny paradigmatu ve vědách přírodních, technických a humanitních, resp. sociálních.

Vliv postmodernizmu. Vztah filozofie a psychologie.

Kritika psychologie ideologicky motivovaná (SSSR, USA), kritika oprávněná (Franz Breuer).

Vklad empirické psychologie do současných diskuzí o směřování naší civilizace:

Témata: stát a národ, rodina tradiční a netradiční, pohlaví versus gender, emigrace, osobnost v normě a patologii.

Osnova bude upravena po rozpravě s posluchači na přednášce 21.9.2022 ve 14:00 – 15:50 hod. v posluchárně B 410.

Jiří Dan

25.8.2023